

Aan Provinciale Staten

Datum : 16 JAN. 2018
Documentnr. : 2018-002.241/3/A.15
Dossiernummer : K136
Behandeld door : N. Dorhout
Telefoonnummer : (050)316 7096
Bijlage :
Onderwerp : Stand van zaken ontwikkelingen gaswinningsdossier

Geachte dames en heren,

1. Samenvatting

In de commissie MEE van 29 november 2017 hebben wij toegezegd uw Staten in januari 2018 te informeren over de stand van zaken van de onderwerpen die spelen rondom het gaswinningsdossier. Met deze brief lossen wij deze toezegging in.

In het kader van de landelijke verkiezingen en de komst van een nieuw kabinet hebben wij in 2017 een actieve lobby gevoerd om de problemen in Groningen als gevolg van de aardbevingen nogmaals bij de nationale politiek goed op de kaart te krijgen. De resultante hiervan is neergestreken in het Regeerakkoord. Momenteel voeren wij, samen met de gemeenten en maatschappelijke organisaties, overleg met de minister over de nadere uitwerking van de afspraken uit dit akkoord. Ondertussen werkt de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) in Groningen verder aan de omvangrijke versterkingsoperatie en werken wij samen met de maatschappelijke organisaties aan een nieuw schadeprotocol.

Duidelijk is dat de recente zware beving nabij Zeerijp én de complexiteit van de versterkingsoperatie een enorme impact op de inwoners hebben. Inwoners willen, terecht, weer grip op hun eigen situatie, hun leefomgeving en hun veiligheid. Vanuit verschillende kanten is bovendien een oproep gedaan om een visie en perspectief voor het gebied te ontwikkelen.

Met minister Wiebes zijn wij in overleg om te komen tot een set van afspraken voor Groningen die de inwoners weer perspectief en grip op hun leven biedt.

2. Doel en wettelijke grondslag

Doel van deze brief is om u te informeren over de stand van zaken van ontwikkelingen die binnen het gaswinningsdossier spelen.

3. Procesbeschrijving en planning

n.v.t.

4. Begroting

n.v.t.

5. Inspraak/participatie

n.v.t.

6. Nadere toelichting

In het akkoord "Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen" staat een vertrouwenwekkende aanpak ten aanzien van de verbetering van de veiligheid, schadeafhandeling, leefbaarheid en economisch perspectief in het aardbevingsgebied centraal. Door de recente aardbeving nabij Zeerijp (8 januari j.l.) is wederom duidelijk geworden dat dit vertrouwen nog lang niet hersteld is. Herstel van vertrouwen en veiligheid, waarbij onze inwoners centraal staan, blijven voor ons het richtsnoer voor al onze inspanningen. Deze inspanningen verrichten wij samen met alle betrokken partijen. Wij zijn ervan overtuigd dat alleen in gezamenlijkheid resultaten kunnen worden bereikt.

In eerdere besprekingen hebben wij aangegeven dat bij het herstellen van vertrouwen het ons inziens van belang is dat NAM uit het systeem gaat, de NCG nadrukkelijk inzet op voortgang én vereenvoudiging bij schadeherstel en versterking, de gaswinning op een veilig en verantwoord niveau plaatsvindt en dat tenslotte een betere balans ontstaat tussen lusten en lasten. Wij hebben bovendien gehamerd op het belang van een nieuw perspectief op ruimtelijk, economisch en sociaal gebied. Op sommige bovenstaande terreinen boeken wij (marginale) vooruitgang, op andere terreinen lopen zaken vast en dat baart ons zorgen.

Hieronder treft u per onderdeel een beschrijving aan van de ontwikkelingen en onze inzet bij de betreffende ontwikkelingen.

Regeerakkoord/overleg met Minister EZK

In de aanloop naar het Regeerakkoord hebben wij ons in de lobby sterk gemaakt voor het zo snel mogelijk oplossen van de complexe problematiek die zich in het aardbevingsgebied voordoet. Wij hebben hierbij ingezet op een andere aanpak voor Groningen, waarbij de schadeafhandeling en de versterking onafhankelijk van NAM plaatsvindt, het opstellen van een onafhankelijk schadeprotocol, een verantwoord afbouwplan voor de gaswinning, een perspectief voor Groningen en een effectieve uitvoering van het Meerjarenprogramma van de NCG. Onze lobby heeft uiteindelijk geresulteerd in een uitgebreide paragraaf over Groningen in het Regeerakkoord. Wij vinden het in dit kader terecht dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat een en ander nader wenst in te vullen en concreet uit te werken in nauwe afstemming met de regio. Hij heeft deze uitnodiging tijdens het Nationaal Bestuurlijk Overleg op 6 december j.l. herhaald.

Dit alles heeft er toe geleid dat wij nu intensief als regio in overleg zijn met de minister. Wij streven hierbij naar het bereiken van een akkoord tussen gemeenten, provincie en Rijk over een publieke aanpak voor het zogeheten 'Groningen Bovengronds.' Deze aanpak moet leiden tot meer vertrouwen en meer zekerheid voor de inwoners van het aardbevingsgebied. De gesprekken over de wijze waarop de betreffende aanpak tot stand zal komen, zijn een vergevorderd stadium. Betrokken partijen zullen zo snel mogelijk worden geïnformeerd over de speerpunten en het tijdsbestek waarbinnen de nieuwe aanpak vorm krijgt.

Zowel de NCG als het Gasberaad en de Groninger Bodem Beweging zijn vanwege hun kennis en kunde bij deze gesprekken met minister Wiebes belangrijke gesprekspartners.

Een onafhankelijke, publieke schadeafhandeling

Op 23 mei 2017 hebben wij samen met de maatschappelijke organisaties een aantal uitgangspunten geformuleerd waaraan wij vinden dat het nieuwe schadeprotocol moet voldoen:

- Verantwoordelijke Staat
- Rechtvaardige schadebepaling
- Menselijke maat
- Onafhankelijk

U bent over deze uitgangspunten en de regionale overeenstemming over het door ons gewenste protocol geïnformeerd via de attenderingsmail van de griffie op 18 oktober 2017.

In het NBO van 6 december j.l. heeft ook de minister benadrukt dat er snel een goed schadeprotocol voor de regio moet komen en is van mening dat dit een voorwaarde is om verdere afspraken te kunnen maken over perspectief en versterking. Deze urgentie is uiteraard vergroot door de zware beving nabij Zeerijp op 8 januari j.l. Ook tijdens het bezoek van 10 januari j.l. heeft minister Wiebes gehamerd op het zo snel mogelijk op gang brengen van de schadeafhandeling. Op dit moment is een voorstel voor een nieuw protocol in de maak. Dit alles vindt plaats in nauwe samenwerking tussen overheid en maatschappelijke organisaties.

Een toekomstperspectief met korte en lange termijn baten voor Groningen

De aardbevingsproblematiek heeft verstrekken gevolgen voor onze provincie en haar inwoners op sociaal, maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en veiligheidsgebied. In aansluiting op uw motie 'Een nieuw perspectief' van 12 juli 2017 voeren wij met de aardbevingsgemeenten en de minister overleg om te komen tot een toekomstperspectief voor het gebied. Hierin hebben wij twee doelen voor ogen:

- 1) De regio op de lange termijn toekomstbestendig maken met een sterke economie, arbeidsmarkt en passend onderwijs, waar het (nog steeds) prettig wonen, werken en recreëren is. Hierbij spelen (boven)regionale thema's zoals economie en arbeidsmarkt, de woonomgeving, bereikbaarheid en voorzieningen een grote rol.
- 2) Zorgen dat de versterkingsoperatie resulteert in toekomstbestendige huizen in een omgeving waar mensen zich (nog steeds) thuis voelen. Hierbij gaat het om het bieden van kaders om de versterkingsopgave in goede banen te leiden en het behouden van het karakter van (dorps)kernen, het benutten van kansen voor toekomstbestendige ontwikkeling en het ontwikkelen van nieuwe kwaliteit.

Uiteindelijk moeten wij in Groningen goed uit de afgelopen periode met aardbevingen en gaswinning komen en moeten onze inwoners weer grip op hun eigen leven en toekomst krijgen. Over de invulling van deze doelen en de benodigde middelen die voor de beide doelen nodig zijn voeren wij in het kader van de uitwerking van het Regeerakkoord overleg met de minister.

Een haalbare, obstakelvrije aanpak voor een veilige versterkingsopgave/Meerjarenprogrammabrief (MJP-brief)

De afgelopen periode bent u betrokken geweest bij de vaststelling van de Meerjarenprogrammabrief. In de commissie MEE van 29 november 2017 hebben wij met u onze conceptreactie op de MJP-brief van de NCG besproken. Hierbij bent u geïnformeerd over ons standpunt dat wat ons betreft er nu geen nieuw, volwaardig MJP vastgesteld moet worden, maar we ons moeten beperken tot het vaststellen van de uitvoeringskaders van de versterking van de huizen die in het derde en vierde kwartaal 2017 worden voorzien van een inspectierapport en voor de huizen die in het eerste kwartaal van 2018 worden geïnspecteerd. Inwoners die te maken krijgen met de versterking van hun woning, zitten al te lang in onzekerheid over hoe hun directe toekomst eruit ziet. Zij verwachten, geheel terecht, antwoorden en duidelijkheid. Daarom hebben wij gepleit voor een MJP-brief, waarmee de operatie voorlopig doorgang kan vinden en bewoners die op dit moment opgenomen zijn in het versterkingsprogramma duidelijkheid krijgen over de maatregelen aan hun woning, maar wij als regio nog ruimte hebben om met de minister tot afspraken voor de lange termijn te komen binnen het Regeerakkoord. Wij hebben dit standpunt ingenomen omdat we vinden dat de aanpak van de problematiek in het aardbevingsgebied fundamenteel anders moet en de gesprekken met de minister over de uitwerking van het Regeerakkoord hier de mogelijkheden voor bieden.

Halverwege december hebben de colleges van de gemeenten en ons college ingestemd met de MJP-brief. Bij de instemming hebben wij (en enkele gemeenten) daarbij nogmaals nadrukkelijk aangegeven dat de in de MJP-brief benoemde afspraken bedoeld zijn om op korte termijn voortgang te kunnen maken met de versterkingsoperatie, in afwachting van nadere afspraken met het Rijk over een integrale aanpak voor schadeherstel, een toekomstperspectief voor de regio en voor de versterking van panden in het aardbevingsgebied in combinatie met verduurzaming. De Meerjarenprogrammabrief is uiteindelijk op 22/12/17 vastgesteld door de minister. U heeft deze MJP-brief met een attenderingsmail ontvangen.

Een heldere besturing en organisatie gebaseerd op wettelijke taken en bevoegdheden die democratisch zijn gelegitimeerd

Een van de punten waarover wij als regio ook met de minister in overleg zijn, is het tot stand brengen van een organisatie- en bestuurlijke structuur die past bij de situatie in Groningen en waarbij de overheden meer zeggenschap krijgen over de ontwikkelingen die in de regio gaande zijn. Hiermee komt niet alleen een betere democratische legitimatie tot stand, de overheid kan ook actief verantwoordelijkheid nemen voor de gevolgen van de gaswinning en invulling geven aan haar rol als aanspreekpunt en gesprekspartner voor haar inwoners. Dit vraagstuk van de governance heeft betrekking op de schadeafhandeling, de versterking en het perspectief. Ook betrekken wij hierin de taken, verantwoordelijkheden en positionering van de NCG en geven wij nadrukkelijk aandacht aan de rol en betrokkenheid van maatschappelijke organisaties.

Instemmingsbesluit gaswinning Groningenveld

Bij brief van 28 november 2017 hebben wij u geïnformeerd over de uitspraak die de Raad van State heeft gedaan over de vernietiging van de instemmingsbesluiten voor de gaswinning uit het Groningenveld. Op grond van deze uitspraak moet de minister dit jaar komen tot een nieuw instemmingsbesluit. In zijn brief aan de Tweede Kamer heeft hij laten weten in overleg met de regio tot een nieuw besluit te willen komen. Wij zullen bij dit overleg continu blijven hameren op een verlaging van het gaswinningsniveau en het zoeken naar alternatieven voor de gaswinning uit het Groningenveld. In dit kader dringen wij aan om op korte termijn met de bouw van een stikstoffabriek voor het converteren van hoogcalorisch gas te starten. De zware beving bij Zeerijp laat nogmaals zien dat dit noodzakelijke stappen zijn om de veiligheid van de inwoners in het aardbevingsgebied te verbeteren.

7. Afsluiting

Wij zijn het gezamenlijk aan onze inwoners verplicht om hun leef, woon- en werkomgeving veiliger te maken en het vertrouwen te herstellen. Dit willen wij bereiken door onder andere een onafhankelijk en ruimhartig schadeprotocol, een afbouwplan voor een (steeds) lager gaswinningsniveau, versterkte woningen, maar ook het creëren van voldoende en gedegen perspectief voor de regio.

Met de recente zware beving nabij Zeerijp op ons netvlies, is het in het grootste belang dat wij dit met inzet van alle betrokkenen zo snel mogelijk bereiken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.